

اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت

دستورالعمل نظارت و ارزیابی مؤسسات خیریه بیمارستانی/انجمن های حمایت از بیماران و بیمارستان های

دانشگاهها/دانشکده های علوم پزشکی کشور

مهر ماه ۹۹

مقدمه

در مسیر تحقق برنامه ایجاد مؤسسات خیریه بیمارستانی/انجمن های حمایت از بیماران و بیمارستان ها در کنار هریک از بیمارستان های دولتی تابعه دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی کشور با هدف توسعه، تعالی و ارائه خدمات هر چه بیشتر به بیماران و خدمت گیرندگان بیمارستان های دولتی در سراسر کشور بایسته است در اجرای ابلاغ مقام عالی وزارت با شماره ۱۰۰/۱۳۱۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۰۴ با موضوع تداوم اجرای بخشنامه شماره ۱۰۰/۸۳۳ مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۲۸ با اهتمام ویژه جهت استانداردسازی عملکرد مؤسسات مورد اشاره تلاش گردد.

به همین منظور با هدف انسجام، وحدت رویه و اتخاذ ساز و کار واحد در حوزه فعالیت های اجرایی و به استناد شیوه نامه اجرایی تشکیل و راه اندازی مؤسسات خیریه بیمارستانی با شماره ۱۱۴/۸۴/د مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۷ و ویرایش چهارم استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان های ایران با شماره ۴۰۰/۲۹۳۳ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۸، دستورالعمل ارزیابی و نظارت مؤسسات خیریه بیمارستانی/انجمن حمایت از بیماران و بیمارستان دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور جهت اجرا تدوین و ابلاغ می گردد تا ضمن شفاف سازی عملکرد مؤسسات خیریه بیمارستانی، خط مشی مشخص برای مجریان و ناظران باشد.

تبصره: در مجموعه حاضر به لحاظ رعایت اختصار به جای عبارت «مؤسسات خیریه بیمارستانی/انجمن های حمایت از بیماران و بیمارستان» مشخصاً از کلمه ی «مؤسسه خیریه بیمارستانی» استفاده می شود.

ماده ۱. هدف:

ارائه و ایجاد یک نظام هماهنگ جهت اطمینان از تناسب فعالیت بیمارستان های تابعه دانشگاه های علوم پزشکی با رسالت مورد نظر و همچنین ایجاد سازو کار و ابزارهایی که بتوان بوسیله آن ها کیفیت اثربخشی مؤسسات خیریه بیمارستانهای دولتی و عملکرد آن ها را ارتقاء داد.

ماده ۲. دامنه کاربرد:

این دستورالعمل جهت ارزیابی و نظارت مؤسسات خیریه بیمارستانی در تمامی بیمارستان های دولتی تابعه دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور توسط مسئولین حوزه سازمان های مردم نهاد و خیرین حوزه سلامت دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی قابل کاربرد می باشد.

تبصره: مؤسساتی که به استناد ماده ۸-۱. شیوه نامه تشکیل و اداره مؤسسات خیریه بیمارستانی/انجمن های حمایت از بیماران و بیمارستان ها از ظرفیت مؤسسات خیریه فعال حوزه سلامت و یا مجمع خیرین فعال شهرستان استفاده می نمایند، مشمول رعایت مفاد این دستورالعمل می گردند.

ماده ۳. اصول کلی اجرای دستورالعمل:

- ۱-۳. جذب منابع مالی/ سرمایه ای از محل مشارکت های مردمی/ مؤسسه های خیریه بیمارستانی در چارچوب ضوابط مربوط صورت گیرد.
- ۲-۳. مقدار وسهم کمک خیرین در برنامه گوناگون بیمارستان در ۵ سال اخیر و هدف گذاری برای سال های آینده تعیین گردد.
- ۳-۳. برنامه های توسعه ای و سایر برنامه هایی که تأمین بخشی از منابع مالی آن متکی به خیرین است تصویب گردد.
- ۴-۳. برنامه های تبلیغی و ترویجی برای جذب خیرین بیشتر و کمک های بیشتر از خیرین تدوین و اجرا شود.
- ۵-۳. مؤسسه های خیریه به منظور شناسایی نیازهای بیماران والویت های توسعه بهسازی و خدمات با بیمارستان همکاری نمایند.

- ۳-۶. هزینه های ساخت و تجهیز بیمارستان و درمانگاه های تخصصی آن، با تأیید تیم رهبری و مدیریت تأمین گردد.
- ۳-۷. منابع بازسازی و بهسازی بیمارستان با تأیید تیم رهبری و مدیریت بیمارستان تأمین شود.
- ۳-۸. گزارش های تحلیلی مالی در تأمین کمک های مالی و سرمایه ای از سوی خیرین تهیه گردد.

ماده ۴. ترکیب تیم نظارت و ارزیابی:

- ۴-۱. نماینده حوزه سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت دانشگاه/دانشکده (مسئول تیم نظارت)
- ۴-۲. نماینده معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده
- ۴-۳. نماینده معاونت درمان دانشگاه/دانشکده
- ۴-۴. نماینده مرجع صدور مجوز
- ۴-۵. نماینده اداره امور مالیات ذریبط
- تبصره ۱: در صورت نیاز به نظارت مؤسسه خیریه توسط سایر مراجع درون و برون سازمانی، لازم است قبل از بازدید هماهنگی لازم با بالاترین مقام مسئول حوزه سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت دانشگاه/دانشکده به عنوان مسئول نظارت مؤسسات خیریه بیمارستانی صورت گیرد.
- تبصره ۲: ضروری است هرگونه نظارت و یا ارزیابی از مؤسسه خیریه بیمارستانی (به غیر از مرجع صدور مجوز و اداره مالیات ذریبط) با حضور مسئول نظارت صورت گیرد.

ماده ۵. وظایف مسئول تیم نظارت و ارزیابی:

- ۵-۱. تنظیم برنامه سالانه نظارت و ارزیابی مؤسسات خیریه بیمارستانی و ارسال آن به مؤسسات خیریه بیمارستانی تابعه دانشگاه/دانشکده
- ۵-۲. ارسال دعوت نامه به کلیه اعضای تیم نظارت و ارزیابی حداقل یک هفته قبل از بازدید از هر مؤسسه خیریه بیمارستانی
- ۵-۳. تنظیم صورتجلسه مربوط به بازدید و نظارت و ارزیابی های صورت گرفته از مؤسسات خیریه بیمارستانی و ارسال آن به مؤسسه خیریه مربوطه و اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت وزارت متبوع

ماده ۶. فرایند نظارت و ارزیابی:

- ۶-۱. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای کار با بالاترین مقام مسئول در حوزه سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت هر دانشگاه/دانشکده می باشد
- ۶-۲. هر یک از اعضای تیم نظارت و بازرسی بسته به تخصص و شرح وظایف معاونت مورد نظر از طریق چک لیست های مربوطه عملکرد مؤسسه خیریه را ارزیابی نموده و امتیاز کسب کرده را به آن مؤسسه اعطا نمایند.
- ۶-۳. مؤسسه خیریه مورد نظر همکاری لازم را جهت رفع مشکلات اعلام شده در چک لیست ارسالی از سوی مسئول تیم نظارت (مطابق بند ۳-۵) در مهلت مقرر را به عمل می آورد.

ماده ۷. نحوه انجام فعالیت:

- ۷-۱. لازم است ابتدا مقدار منابع مالی خیرین/مشارکت های مردمی و سهم آنها در تأمین سرمایه/تولید درآمد بیمارستان در طی چندسال اخیر شناسایی شده و برای سال های بعدی هدف گذاری شود.
- ۷-۲. اعتبارات مناسب و زمانبندی شده برای برنامه های توسعه ای بیمارستان که به تصویب مراجع بالا دست ذیصلاح رسیده باشد تهیه گردد.
- ۷-۳. برنامه های مصوب و زمانبندی تأمین مالی برحسب سلیق خیرین شهرستانی/استانی به ایشان اعلام شده و تقاضای همکاری صورت پذیرد.

۴-۷. تمامی رخدادهای مالی در سامانه حسابداری درج شده و مدیر مالی گزارش های تفسیری و تحلیلی فصلی را تهیه نماید.
۵-۷. تمهیدات لازم جهت بهره مندی از معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۹ اصلاحیه قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ توسط مؤسسه خیریه بیمارستانی فراهم شود.

ماده ۸. مقررات عمومی:

- ۱-۸. ثبت عملکرد مالی در دفاتر قانونی موسسات خیریه بیمارستانی و ارائه اظهارنامه مالیاتی الزامی می باشد.
- ۲-۸. تسلیم صورتحساب درآمد و هزینه سالانه مؤسسه (که متکی به اسناد و مدارک قابل قبول باشد) حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی به مرجع ناظر
- ۳-۸. درخواست ناظر مالیات از اداره امور مالیات ذیربط، ناظر بر درآمدها و هزینه های مؤسسه خیریه بیمارستانی بر اساس اساسنامه مصوب
- ۴-۸. افتتاح حساب بانکی به نام مؤسسه خیریه بیمارستانی الزامی می باشد.
- ۵-۸. ذکر نام مؤسسه خیریه بیمارستانی در تابلوی سردرب دفتر مربوطه به استناد پروانه فعالیت دریافتی از وزارت کشور سربرگ و مهر توسط مؤسسه مذکور الزامی می باشد .
- ۶-۸. خدمات هیات مدیره و اعضای موسس به صورت افتخاری و داوطلبانه می باشد.
- ۷-۸. نصب پروانه فعالیت در دفتر کار مدیر مؤسسه الزامی می باشد.
- ۸-۸. تهیه دفتر پذیرش و ثبت مشخصات کامل خدمت گیرندگان و حفظ و نگهداری اطلاعات و سوابق در پرونده های مربوطه با رعایت کامل راز داری حرفه ای
- ۹-۸. مسئولیت کلیه فعالیتهای موسسات غیردولتی و خیریه به عهده اعضای هیات مدیره و مدیرعامل می باشد.
- ۱۰-۸. مسئولین حوزه سازمان های مردم نهاد و خیرین دانشگاه/دانشکده موظفند بر غیر انتفاعی بودن فعالیت های انجام شده و تطابق دامنه موضوعی و مکانی فعالیت ذکر شده در اساسنامه مصوب مؤسسه و مجوز های صادره بر آن نظارت کنند.
- ۱۱-۸. هر گونه فیلمبرداری، حضور بخش خبری، مهمانان خارجی در مؤسسه باید با هماهنگی و اجازه رییس/ مدیر بیمارستان صورت پذیرد.

ماده ۱۰. این دستورالعمل در ۹ ماده و ۴ تبصره، در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۵ تنظیم گردیده است. و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

چک لیست نظارت بر مؤسسات خیریه بیمارستانی

نام شهر/شهرستان: نام دانشگاه علوم پزشکی: نام بیمارستان: تاریخ مراجعه:

اعضای تیم بازدید: نام مدیر عامل مؤسسه.....

جدول شماره (۱)

شرح دلایل عدم اجرای کار	هیچگونه اقدامی در این خصوص صورت نگرفته	ارزیابی عملکرد					عنوان سنجه	ردیف
		نحوه اجرا						
		خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب		
							۱ دریافت مجوز فعالیت مؤسسه خیریه بیمارستانی/انجمن حمایت از بیماران و بیمارستان ها از استانداری/فرمانداری	
							۲ انعقاد تفاهم نامه تشکیل مؤسسه خیریه بیمارستانی با مؤسسه خیریه فعال و یا مجمع خیرین فعال (فقط در شهرستان های تک بیمارستانی)***	
							۳ حضور مستمر نماینده مؤسسه خیریه فعال و یا مجمع خیرین فعال مورد تفاهم ، در دفتر مؤسسه خیریه راه اندازی شده در بیمارستان (فقط در شهرستان های تک بیمارستانی)***	
							۴ تشکیل منظم جلسات هیأت مدیره (حداقل فصلی یک بار)	
							۵ راه اندازی دفتر مؤسسه خیریه مستقر در بیمارستان و نصب تابلوی دفتر مؤسسه خیریه/ انجمن حامی بیمارستان	
							دایر نمودن صندوق جمع آوری کمک های مردمی مؤسسه خیریه بیمارستانی در داخل بیمارستان	
							۶ مکاتبات مؤسسه خیریه بیمارستانی با مهر و سربرگ مشخص بر اساس فرمت دریافتی از استانداری و یا فرمانداری انجام می پذیرد.	
							۷ تبلیغات و اطلاع رسانی و برگزاری همایش ها و نشست هایی با حضور مردم، خیرین و گروه های داوطلب به منظور معرفی نیازهای بیماران، برنامه های توسعه بیمارستان و اهداف مؤسسه/انجمن	

شرح دلایل عدم اجرای کار	هیچگونه اقدامی در این خصوص صورت نگرفته	ارزیابی عملکرد					عنوان سنجه	ردیف
		نحوه اجرا						
		خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب		
							۸ شناسایی نیاز های اصلی با الویت تأمین یا تجهیز منابع از طریق روش های نوین کسب منابع	
							۹ بررسی نیازها و الویت بندی برنامه های توسعه ای بیمارستان و اعلام آن به خیرین فعال حوزه سلامت	
							۱۰ تهیه فهرست هزینه های انجام شده و گزارش نهایی در خصوص ترخیص بیمار که مهمور به مهر حسابداری بیمارستان می باشد و درج در پرونده	
							۱۱ هماهنگی با واحد مددکاری بیمارستان جهت کمک به حوزه مددکاری به منظور شناسایی نیاز های بیماران و تأیید صحت نیازمندیهای آنان	
							۱۲ پرداخت هزینه دارو و درمان و تجهیزات پزشکی و بهداشتی بیماران بستری در بیمارستان براساس اسناد هزینه یا صورتحساب صادره از سوی امور مالی یا حسابداری بیمارستان	
							۱۳ تأیید هزینه های ساخت و تجهیز بیمارستان و درمانگاههای تخصصی و خرید تجهیزات و همچنین بازسازی و تعمیر بیمارستان توسط رئیس وقت بیمارستان	
							۱۴ تشکیل پرونده مخصوصی به نام بیمار برای پرداخت هزینه بیماران و تکمیل فرم درخواست خدمات توسط بیمار یا همراهان وی	
							۱۵ پرداخت هزینه های مددکاری و وجوه پرداخت شده به خانواده بیماران و تأمین نیازهای دارویی و درمانی، بهداشتی، تغذیه و سایر هزینه هایی که در راستای حمایت از بیماران و خانواده آنها پرداخت شده است از طریق واریز به حساب بانکی بیمار یا وابستگان و یا همراه بیمار و درج اسناد آن در پرونده	
							۱۶ افتتاح یک حساب اختصاصی در یکی از بانکهای رسمی مربوط به جمع آوری مشارکتها، خاص بیمارستان توسط مؤسسه خیریه و یا مجمع خیرین فعال مورد تفاهم با بیمارستان، و هزینه تمامی وجوه جمع آوری شده، پس از واریز به این حساب، منحصرأ خاص بیمارستان، تا صرف اهداف و وظایف مندرج در تفاهم نامه گردد و وجوه مازاد بر هزینه را نیز در همان حساب نگهداری نماید.***	

شرح دلایل عدم اجرای کار	هیچگونه اقدامی در این خصوص صورت نگرفته	ارزیابی عملکرد					عنوان سنجه	ردیف
		نحوه اجرا						
		خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب		
							۱۷	غیر انتفاعی بودن فعالیت های انجام شده و تطابق دامنه موضوعی و مکانی ذکر شده در اساسنامه مصوب مؤسسه و مجوز های صادره
							۱۸	فهرست هزینه های انجام شده و گزارش نهایی در خصوص ترخیص بیمار که ممهور به مهر حسابداری بیمارستان می باشد را تهیه و در پرونده درج شود.
							۱۹	برگزاری جلسات منظم باخیرین و موسسات خیریه در بیمارستان توسط تیم رهبری و مدیریت بیمارستان صورت پذیرد.
							۲۰	دفاتر قانونی(دفتر کل و دفتر روزنامه) وجود داشته و در دسترس می باشد.
							۲۱	موسسه حسابرس رسمی داشته و گزارش حسابرسی در دسترس می باشد.
							۲۲	
							۲۳	

*** به استناد بند ۸-۱ شیوه نامه تشکیل و اداره مؤسسات خیریه بیمارستانی / انجمن های حمایت از بیماران و بیمارستان ها

جدول شماره (۲)

ردیف	عنوان شاخص	معیار سنجش		توضیحات
۱	میزان مشارکت مالی مؤسسه خیریه بیمارستانی در تأمین نیازهای دارویی، درمانی و حمایتی از بیماران در سال از سال ۱۳۹۸ تاکنون	سال مشارکت		
		در سال ۱۳۹۸		
		در سال ۱۳۹۹		
۲	میزان مشارکت مالی مؤسسه خیریه بیمارستانی در تجهیز و توسعه بیمارستان از زمان تاسیس	نوع تجهیزات	ارزش ریالی مشارکت (ریال)	
		نام پروژه عمرانی صورت گرفته	ارزش ریالی مشارکت (ریال)	
۳	تعداد خیرین فعال			
۴	تعامل با سایر NGO ها و اجرای برنامه های مشترک (با ذکر زمینه همکاری)	ندارد ☐ دارد ☐		
۵	تعامل با ادارات و ارگانهای دولتی (با ذکر زمینه همکاری)	ندارد ☐ دارد ☐		
۶	تعامل با بخش خصوصی و بنگاه های اقتصادی (با ذکر زمینه همکاری)	ندارد ☐ دارد ☐		